

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Carrer de Madoz, núm. 31 y 35
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell	2 rals al mes.
Fora	8 " trimestre.
Un número sol.	1 "

Anuncis á preus convencionals.

CALENDARI CATALÀ

PERA 1891

PUBLICAT PER LA IMPREMTA

A CATALANA

Dormitori S. Francesch, 5—BARCELONA

Aquest important *Calendari de paret*, de gran tamany, ademés del Santoral, Efemérides y sortidas y postas de sol y lluna, conté una triada col·lecció de poesias dels Mestres en Gay Saber y dels mes celebrats poetes catalans.

També s'hi troban acudits y epigramas de bona lley, xaradas, gero-glifichs, logrogrifos y endevinallas, pera entreteniment dels lectors.

No obstant los molts gastos que ocasionat la edició del *Calendari Català*, (790 planas) se posat á la venda al reduhit preu de

1 peseta á Barcelona y 1'25 á fora, cada block

Als corresponsals y agents que'n demanin mes de deu exemplars se 'ls farà '1 descompte de 25 per 100.

Tenim una gran col·lecció de cartrons policromats y ab relleus daurats pera marchs dels calendaris, que vendrem als reduhits preus de 0'50, 0'75, 1'00, 1'25 y 1'50 pessetas cada un.

Los encàrrechs al engròs se deuen dirigir-se á *Jaume Puigventós*, Dormitori S. Francesch, 5, Barcelona.—IMPREMTA LA CATALANA.

NOTA.—No se servirà cap encàrrech que no vagi acompanyat del seu corresponent import, á no ser que 's fassi per conducte de alguna coneguda casa de Barcelona.

EN INTERES DE SABADELL

III

Sens necessitat de que ningú s' ofengui, puig que parlo en tessim general, cal distribuir á prorrata 'l tant de culpa á quants desde fá pochs anys han intervingut en la administració dels interessos comuns, per haver seguit tots uns mateixos procediments en punt á dotar á Sabadell de las milloras de que es susceptible. Jo crech que lo empedrar los carrers ab tot y esser una empresa grant y que suposa un gasto importantíssim dats los escassos recursos ab que conta lo erari municipal, es una millora molt fácil de realisar sempre y quan hi hagi de per mitj voluntat de ferho y se contrarrésti la interessada apatia d' uns quants propietaris enemichs de tota innovació que pórti 'l sello de la vida moderna y 's subjecti al bon gust y la conveniencia pública. Es mes, crech que Sabadell conta en son si ab personas respectables y de bons antecedents capassos de portar á cap lo empedrar los carrers. Lo difícil es saber escullirlas, ja que son per modestia las que ofereixen menos; personas dotadas d' un sentit practich convenient en las actuals circunstancias, que posan mes de relleu las necessitats cada dia mes apremiants d' aquesta població, y que lograrian son proposit dintre pochs anys, perque no saben transigir quan se tracta de reformas tan importants com necessarias en una població com Sabadell. D' aquestas personas, donchs, havem d' esperarho tot; d' aquestas personas que tenen encara entera y verdadera sa fibra patriótica y que saben á lo que obliga lo portar dintre y fora de Catalunya la representació legal de una de las primeras poblacions del Príncipat.

Deixem ara los empedrats y tractem de las aceras. ¿Ni hi ha en tots los carrers? No. Están las fins avuy dia construïdas en bon estat de conservació? No. ¿Qué fá, donchs, la Comissió de Foment del Municipi, que no obliga als propietaris á la construcció del tros que 'ls pertany? ¿Y que fá la referida Comissió en lo referent á la conservació de las que per son mal estat necessitan una reforma immediata? Fá vergonya passar per los carrers de Sabadell durant tot l' any, y molt mes durant los mesos de Novembre, Desembre, y Jener, tots ells plens de fang, sens aceras ni fanals de gás. Sembla un Cementiri.

Los forasterstots se'n queixan y 'ns critican, ab sobradíssima rahó.

Los sabadellenchs, acostumats ja ab tan abandono transitém en silenci y doném gracias á Deu d' haver pogut trãnsitar de nit y arribar á casa sans y bons sens cap costella trencada. Y mestres tant quins podrian y deurian posar á Sabadell en condicions de ser visitada s' entretenen en jugar á la *espartenyeta política* y qui ha fet avuy farà demá. Tal sistema será cómodo y tot lo que 's vullga, però tenim que reconeixer que es un mal sistema; que no conduheix á rés.

Dit aixó, caldria parlar de las malas condicions del gás que 's suministra á Sabadell, però es un assumpto aquest que 'm repugna tractarlo perque tindria que ferir al principal firmant de la vigent contracta, y no ho vull fer. He dit ja sobre 'l particular lo suficient pera que 'l públich conegui de sobras nostra opinió sobre tant important assumpto.

Y d' ayguas, ¿cóm estém? Jo crech que mal, molt mal, y tant es aixís que no comprench com la Corporació Municipal s' entretent en cosas d' interés secundari y deixa en olvit lo que mes convé á Sabadell dat lo desenrotllo industrial que adquireix. Puig essent son element principal no 's comprén tal falta de previsió en los que pretenen figurar al devant del moviment industrial de Catalunya.

Continuaré, si á Deu plau, un altre dia.

E. DIUMARÓ Y GRANÉ.

SATISFACCIÓ REBUDA.

Ab aquest títul publica l' autorisat setmanari vascongat, *Euskal-Erria*, de San Sebastian, los següents párrafos sobre 'l tan censurat article *La Estátua de Iparraguirre* publicat pel senyor C. en lo *Diario de Barcelona*:

"No en va en mon escrit titulat *Al Diario de Barcelona*, hi apreciava per avansat los sentiments de justicia y de noblesa que abrigan los catalans (1).

Tinch á la vista periódichs y cartas de aquella culta Regió, protestant enérgicament de la ofensa inferida als bascongats per son esmentat colega local, quant publicá l' article *La Estátua de Iparraguirre*.

Se 'm diu que l' autor de aquest article es bascongat; però, fins

(1) N. de la R.—L' article á que 's refereix lo senyor Arzac fou reproduhit y favorablement comentat per Lo CATALANISTA en son número 171, corresponent al 26 d' Octubre passat.

reconegut que axis sia, no per aixó resulta ménos censurable é impolítica la conducta del periódich que admeté y publicá un trevall relatiu á un altre pays, á quals fills evidentment s' anava á ferir en lo que mes estiman.

Entre 'ls periódichs que han protestat de tal acte, figuran lo setmanari de Sabadell *LO CATALANISTA*, *La Ilustración*, revista hispano-americana, y 'l diari *La Renaixensa* un dels mes importants dels que defensen las ideas regionalistas.

Grat m' es, con sens dupte ho será pera tot verdader euskalduna, l' acceptar satisfacció tan eloqüent com cumplerta, y no menos grat restablir ab tan dignes patriotas y germans nostres los regionalistas de Catalunya, las mes cordials relacions de companyerisme.

Al mateix temps, y no sentme possible ferho á cada un en particular com seria mon desitj, envio desde aquí públich testimoni de ma gratitut mes sentida á tots los senyors individus del Iltre. Ajuntament de Villarreal de Urrechú, per haverse dignat acordar dirigirme una comunicació de gracias, acompanyada d' un recort, ab motiu de aquest succés; y faig análoga manifestació als molts de mos estimats paysans que portats pel afecte s' han servit felicitar-me, quan, en realitat, sols he complert un deber.

Quedi sentat, pera terminar, que lo fet per Euskarria ab lo cantor del *Arbre de Güernica*, Iparraguire, perpetuant sa memoria en lo már-bre, ha merescut lo respecte y l' aplauso de propis y extranyes.

ANTONI ARZAC.

* *

Com se veu per aquesta carta, queda ja finit l' incident promogut per l' insensata burla del *Diario de Barcelona* respecte á una de las glorias nacionals éuskaras.

Y d' ella n' ha resultat lo següent: major relleu d' entussiasme dels bascongats per son Iparraguire: nous motius d' unió ofensiva y defensiva entre 'ls regionalistas bascos y catalans; y sobre tot, una nova prova del fals patriotisme del *Diario de Barcelona*, qui tan prompte enlayra los furs de Euskarria, com deprimeix una de las glorias que millor los simbolisa.

Y notis una cosa: 'l *Diario* feu la etzegallada: catalans y bascongats l' han comentat y combatut; però 'l *Diario* no ha contestat á ningú.

¡Quina decencia!

SECCIÓ POLÍTICA

Lo passat diumenge, dia triat á proposit pera certa classe d' espectacles, verificava sa *entrada triomfal* en Barcelona, l' *ilustre gefe* com li diuhen sos correli-gionaris, del partit lliberal, lo senyor Sagasta.

No cal dir que la cosa estava ben preparada com acostuma ferho la antigua gent progressista y que se li va fer una *ovació*, exagerada y bescantada per tota la premsa lliberal que en aquestos cassos no li faltan corresponsals a proposit pera fer veurer lo blanch negre en cas de que convingui.

Fins se va arribar á l' extrém de treurer los caballs del cotxe de 'n Sagasta, sustituintlos uns quants *entusiastas* aragonesos y castellans que deuhen creurer que la millor manera de probar que son dignes del sufragi universal, es portarse com á bestias.

Digna manera de rebre á un polítich lliberal y á qui volen fer passar per lo *padre de las libertades públicas*.

Si lo comité de Barcelona va ser qui va prepararho va lluhirse com hi ha Deu.

Tant com 'n Sagasta permetentho.

Aquest adelantó del carnestollas desdiu moltíssim d' una ciutat tan seria com Barcelona, ahont no poden camparhi aquestas ridiculesas que deshonran lo bon nom d' un poble.

Y en quan als infelissos que 's prestaren á *certas cosas* los hi estaria be que demanessin envá lo que 'ls hi toca, com aixis comensa á correr per la premsa de Barcelona.

Fora 'l pago que mereixerian los que 's prestan á fer de béstias en certas oca-sions solemnes.

Esser tractats com á tals.

Los elements lliberals de la Diputació Provincial de Barcelona han obsequiat ab una excursió á Caldetas á son *indiscutible gefe* senyor Sagasta.

Lo qual res tindria de particular perque son lliures tots los diputats provin-cials qu' ho vullguin, de obsequiar á qui mes be 'ls hi sembli, ab los diners de sas respectivas butxacas.

Lo que si te de particular es que lo senyor Maluquer de Tirrell volgués fer constar que l' obsequi era degut á lo agrañida que estava la provincia de Barcelona ab lo senyor Sagasta, per las importantíssimas obras realizadas durant lo govern de sa presidencia, com si aquestas no 's deguessin á la iniciativa y diners dels barce-lonins y demás fills de la provincia.

'S veu que 'l senyor Maluquer, posat á demostrar agrañiment s' agafá ab lo primer que li vingué á la boca.

Encara com no se li mostrá agrañit per la barrabasada del Códich Civil, ó per aquella circular del ministre de la Governació del temps de Sagasta en que se 'ls tractava casi de despilfarradors, ó pels tractats de comers, ó per haver traslatat á Madrid los estudis preparatoris pera las carreras d' enginyers industrials y d' arquitectes y tants y tants *favors y atencions* com devém al may prou ponderat senyor Sagasta.

Una altra vegada, senyors diputats provincials de la fracció democrática, po-den dir tot lo que 'ls hi sembli.

A Caldetas ray que no agafan mes que boga, pagell, y alguna qu' altra llagosta. No hi ha por que 'ls prenguin per altre.

L' indiscutable gefe del partit lliberal senyor Sagasta ha tingut ja l' honor, ó millor dit, tal com are s' usa, 'ns ha concedit l' honor de dirigirnos la paraula.

En 'l *lunch* que 'l comit  liberal d' aquesta ciutat li prepar  en lo *Círculo Sabadellés* lo passat dimecres, preng  la paraula lo senyor Sagasta pera agra ir la rebuda que se li havia fet en aquesta població.

Lo qual ho deuria dir en un excés de modestia tota vegada que ben poch li plauria que   tot arreu se 'l rebés ab lo mateix *entussiasme*.

Entre las varias vulgaritats y alardes d' una protecció ben poch definida, recordém també las seg ients paraulas, aludint   las vinentas eleccions que 'ns prepara 'l govern conservador:

Se trata, digué, de avergonzar el cuerpo electoral.

Com si no est s ja aqu st avergonyit y ab las galtas ben rojas, per lo falsejament de las eleccions en lo temps de 'n Sagasta, com en tots los temps de la política madrilenya.

Quins uns los polítics de Madrid pera donarse vergonya d' avergonyir al cos electoral.

També record  com un favor fet   nostra ciutat la separació d' aquest districte del de Tarrassa,   lo que ell ne deya pomposament nostra *autonomia electoral*.

Quina ll stima que posat   parlar d' autonomia no 'ns promet s com als bilbains la autonomia administrativa que es la única manera de marxar be un poble que tinga vida propia.

Dir m que 'n Sagasta no ving  aquí   manifestar un programa polític.

Son pigmeos, pera ell, sos correligionaris sabadellenchs' pera concedirlosli semblant honra.

Y la vritat es que prou va fer lo senyor Sagasta si 's te present que 'l comit  anunciava sa vinguda solzament com *hombre público iniciador de las libertades públicas*.

Ja ha tingut lloch lo gran banquet ab que 'ls lliberals y republicans barcelonins han obsequiat al senyor Sagasta en lo Teatre Novetats de Barcelona.

Lo Teatre estava ocupat per una gran gentada y l' himne de Riego 's va donar   tot pasto.

Encare com no 'l feyan constar en la llista del dinar.

La decepció, com ja esperavam, fou gran y per cert ben merescuda, si es qu' algú tenia encare esperansas en la gent de la política madrilenya.

Lo senyor Sagasta, en son discurs, no feu cap promesa solemne en las qüestions económicas, que tan nos amenassan, y en la part política, vulgaritat sobre vulgaritat, sens cap programa concret pera que 's puga saber lo objecte que 'ls porta   conquistar lo poder altra vegada.

Es mes encara, al igual que en lo brind s de Sabadell fins se li va notar poca facilitat de paraula, com si ell mateix compregués que no es Catalunya, lo centro ahont homes com  ll poden camparhi.

Resumint; un desengany mes pera 'ls infelissos que encara tenen f  en la política madrilenya y una burla mes llensada descaradament al rostre de tota Catalunya.

Y are, polítics fusionistas, conservadors, romeristas y republicans y carlins de totes castas y especies, torne    corejar quant sigui hora   vostres respectius   *indiscutibles gefes* polítics, prepareulosli ovacions extempor neas y que desdiguin del bon nom de casa nostra, pose    sos peus vostra dignitat d' homes lliu-

res, qu' aquest es lo pago que se os donará sempre per aquells que no os necessitan mes que pera enfilarse.

Y parlant ab franquesa ¿que 's pot esperar d' uns homens á qui se 'ls vol rebre com un Deu, y que sols veuhen al entrar á Catalunya gent disposada á ballar al só que ells vulguin, com si en aquesta terra no hi hagués ni dignitat, ni independència, ni amor patri?

Aném al Extranger.

Las successivas derrotas electorals que han suferit los conservadors inglesos, los han mogut á declarar, per boca de lord Hartington, en un gran discurs que ha pronunciat aqueix antich *gefe* lliberal—separat de Gladstone precisament per son projecte de *home rule*—que sembla ja arribat lo temps d' abandonar la política de repressió, *portada potser massa enllá* (textual, segons *The Daily News*), y fer que 'l Govern adopti un projecte de *self government* pera Irlanda. Aquest projecte, segons las principals bases que ha explicat lo Marqués d' Hartington, equivaldria quasi al plan del *gefe* dels lliberals.

Manifestá al mateix temps l' orador que es molt possible que no 's pugui discutir tal projecte abans de que l' actual Parlament dongui per terminadas sas tasques; però que será al menos sa adopció penyora de reconciliació pera 'l porvenir.

Si 'ls conservadors li han inspirat al Marqués sas declaracions ó si las adoptan després—cosa que no deixan entreveure encara 'ls diaris de son partit—la próxima lluyta electoral no será entre 'ls partidaris del *home rule* y 'ls de la política de forsa, sinó sobre dos malisos de *self government* que á poca diferencia encarnan las mateixas tendencias.

Es aquesta, sens dupte, una arma poderosa que han volgut pendre 'ls conservadors als lliberals devant las constants victorias d' aquestos, però que evidentment constituheix lo triomf més grant de Gladstone en son llarch apostolat.

Tant debó que d' aquesta lluyta dels partits inglesos ne surti la llibertat d' Irlanda, com brolla la llum del xoch entre 'l ferro y la pedra foguera.

UNA QÜESTIÓ ENUTJOSA

Ho es realment la que 's pretén entaular entre 'ls partidaris incondicionals dels dos Teatres Novetats y Romea en son aspecte de *catalans* (á mitjas).

Y qui la promou es un nou setmanari que ha aparegut á Barcelona ab lo titol de *Lo Teatro Catalá*, y al qual, jutjantlo per son primer número, no varem calificar malament batejantlo de *eco de determinada empresa*.

Sembla que li ha picat al nou colega aquesta denominació, y al efecte pera provar sa injusticia no troba altre argument que 'l atribuhirli á LO CATALANISTA la *defensa INCONDICIONAL de sos amichs de Novetats*.

Y vellaquí com lo colega s' ha posat en la situació més ridícula que pot imaginarse, perque tots los llegidors de LO CATALANISTA s' recordan de sobras dels durs atachs que á la referida empresa li hem dirigit per lo que d' ella no 'ns ha plagut en lo terreno catalanista.

Però per si aixó no fos suficient, com al nostre periódich no li dolen preñdas, aprofitarém aquesta ocasió pera dirigiirli á la Empresa del Novetats duas censuras més. La una per la representació en dit Teatre del juguet cómic en un acte de don Anton Ferrer y Codina, anomenat *A la*

prevenció; y 's funda en que si la referida Empresa te la debilitat d' admetre obras tan indecorosas y repulsivas, allunyarà del Teatre á la gent com cal; y no cal dir que val més tenir contenta aqueixa que no pas al senyor Ferrer, per més Director que ell siga d' un setmanari tan escandalós com *La Tomasa*. Y té per causa l' altra queixa nostra la may prou censurada iniciativa de la referida Empresa en haver celebrat una funció de *Teatro Catalá* en honor á un dels homes que més mal li han fet á Catalunya y que més be li haurian pogut fer; rebaixantse dita Empresa fins al punt de saludar la arribada del senyor Sagasta, fentli entonar á la música del Teatre l' Himne de Riego; lo qual si be per un cantó podia ser beneficiós pera dita Empresa (que no ho fou gayre, á jutjar per lo poch que 'l reclám influí en ocupar lo teatre), en cambi li fa molt poch favor en lo sentit de que s' estima més seguir una estúpida corrent que mantenir la dignitat del *Teatro Catalá*.

Queixas abduas que son de dordre en quant proven que la Empresa del Novetats sembla que no s' aparta prou dels tan justament retrats defectes de la antiga Empresa del Romea.

Y ara torném al periódich *Lo Teatro Catalá*. Y vist que ja hem pogut provar la nostra independència en qüestió tan enutjosa, sols falta ja, pera terminarla, provar la parcialitat del referit setmanari.

A qual fi no escriurém ni una paraula més. No farém sino publicar lo següent *Remittit*, que á propòsit nos ha enviat persona entesa en la matèria, á la qual li deixém tota la responsabilitat de sos judicis y apreciacions, després de las quals no voldriam ja tornar sobre l' assumpto.

Llegeixis á continuació:

Sr. Director de LO CATALANISTA.

Molt Sr. meu: Per curiositat he llegit los números publicats fins avuy del setmanari *Lo Teatro Catalá* (que tothom sab qui 'l paga), y havent vist que preten donar á entendre als curts de vista que no es *eco* de la Empresa de Romea, encara que ab silogismes ben deficientes, crech oportú fer arinet algunas manifestacions del setmanari que demostran plenament que es *eco* de.... qui 'l paga.

En son primer número, referintse á la obreta *La Gran* del Sr. Riera, se lamenta de que sia traducció ó arreglo d' altra obra, callant que en los anuncis ja constava ben clara aquesta circumstancia y nó ab la fórmula vaga d' obra *composta* que alguna vegada ha utilisat un distingit protector del colega á las portadas de sas comedias traduhas que abans d' estrenar anuncia en los diaris y cartells com á obras originals. Ara bé: en lo segon número se pot dir que casi 's felicita de que *La Parentela* siga un arreglo. (Jo no sé si es traducció solzament, pero pera treure de duptes á alguns que també aixís ho crehen, n' hi hauria prou donant lo nom de la obra original).

¿A qué ve, donchs, aquesta diferencia de criteri?

Senzillament á que *La Gran* s' ha representat á Novetats y *La Parentela* á Romea.

Encara hi ha més: al sortir tan cavallerescament á rompre... plomas, en pro del senyor Roure, á qui tant com lo colega considera tothom, ja com á *distingidíssim escriptor*, ja com á *notable juriconsult*, sense perjudici d' aquesta consideració, podia fer á saber que 'l dia del estreno de *Lo Castell y la Mastia* 'l Director d' un setmanari catalá explicá á qui paga lo *Teatro Catalá* y á quantas personas volian escoltarlo, los detalls del argument tret d' una novela que 's sabia de memoria per haver tingut també la intenció de ferne un drama.

¿Aixís entén l' originalitat d' una obra dramática?

Y aném á un altre punt. Diu lo periódich en qüestió que la comedieta *Qui més mira... es original y es la millor obra que ha brotat de la ploma del ilustre autor de "Pau Claris"*, (*Claris á secas*, vol dir lo colega). Ara bé, aixó espliquiho al Sr. Riera que ab la mateixa acció, argument y desenllás, ha fet representar una obreta en catalá y al cap d' al-

gun temps en castellà. Y pera que vegi la meua imparcialitat, desde ara ja suposo que l' un y l' altre deuen haver begut en una mateixa font, pero en vindicació del Sr. Riera haig d' afegir que ningú per tal obra l' ha anomenat *ilustre* com ho fa ab lo Sr. Roure *Lo Teatro Catalá*.

Si 's dona publicitat á aqueixas ratllas, y *Lo Teatro Catalá* las copia encara que las acompanyi ab arguments que al seu entendre esmicolin tot lo dit, allavoras sí que serán molts los que dirán que fa tots los esforços possibles pera no apareixer com á *eco...* de qui 'l paga, lo referit setmanari que dú per títol *Lo Teatro Catalá*.—S.

CORRESPONDENCIA

Sant Esteve de Castellar 1 Novembre 1890.

Sr. Director de LO CATALANISTA.

Molt senyor meu: No puch deixar avuy de ferme eco del general disgust qu' ha produhit eix matí lo sermó de la Missa major fet en llengua castellana contrariant l' amor á la parla catalana que ab tanta intensitat senten los fills d' aques poble, y verdaderament no 'ls falta rahó pera reprobar tan rutinaria com sistemática costum.

Jesús nos ensenyá la moral evangélica per medi de l' exemple y de la paraula y per iguals procediments volgué se perpetués per tots los sigles sa doctrina dihent als apóstols "aneu y prediqueu á tota la gent," y mes tart lo Esperit Sant los doná lo dó de llenguas pera que fossen entesos en tots los pahissos.

Y efectivament era necessari aquest dó puig es precis que la predicació sigui entesa pera donat fruyts, y mes encare, essent la moral cristiana moral d' amor, es menester dirigir-se al cor del home, y lo llenguatge del cor es lo qu' ha pres dels llavis de la mare.

Pero desgraciadament y tristesa fa tenirho de consignar, sembla que no volen entendre aixís mo's dels catalans que per lo sacrament del ordre son successors directes dels que tan sagrada misió reberen del Diví Mestre y fins sembla qu' han olvidat l' objecte de son apostolat, puig en lloch de sermons exíts del cor y al cor dirigits, pareix que son objecte es lluhir-se en discursos kilometrichs convertint-se en declamadors parlamentaris de fullaraca castellana.

Aqueixa mania produeix sempre mal efecte y no dona may cap bon resultat y mol menos en poblacions com aquesta en que se dona la importancia que 's mereix al que parla en la Catedral de lo Esperit Sant, puig que gracias á Deu es població eminentment religiosa en mitj del indiferentisme modern y ensemps catalana de cor y de fets en mitx del baf centralista que tot ho malmena y que tantas disorts li causa á Catalunya.

En efecte; en aquesta població en qual magnífich temple lo mes exquisit gust artístich está enllassat ab la serietat y grandesa propias del lloch destinat á elevar l' esperit en las altas regions de la infinita bellesa, en aquest riquíssim temple en que sempre presideix la sencillés, la naturalitat y bon gust, no veyentse may en ell adornos postissos qu' en certs temples devegadas semblan decoracions de teatro y sols lo reposat cant pla y en las festas distingidas lo figurat gravement cantat per un ajustat coro d' homens, en fi, en aquest temple en que tot respira naturalitat, bon ordre, sentit comú y aquell caràcter sever que tan escau en la casa del Senyor, en aquest temple, donchs, moltes vegadas com ha sucsehit avuy, quant un se troba ubriacat en mitx de tanta bellesa y al cor s' assodolla en espresions d' amor á son Deu ab lo llenguatge de l' ànima, en l' idioma de la pensa qu' es l' idioma ab que cada hù ha comensat á conèixer los objectes de son carinyo, puja á la trona lo misatge de l' Altíssim y aquest misatge que quasi sempre coneixem per esser un paisà

nostre, comensa á dirigir-se á son auditori verament catalá, en una llengua que ni es la seva propia ni dels fiels que l' escoltan sino una llengua forastera y pitjor que forastera intrusa, y per lo tan aborrible per los bons fills de Catalunya y ab aquesta llengua estranya embolcalla veritats sublimes que ab la traducció surten desfiguradas revestintlas ensemps ab galas postissas convertintse com he dit, en un declamador parlamentari á la moda, ab frasses retumbants y molta fullaraca.

Lo sermó d' avuy anava encaminant á enaltir las excelencias del Sant Rosari, tema á proposit pera fer brollar llágrimas dels ulls evocant dolsos reorts y sanas costums de las antigüas familias catalanas que acobladas á la vora del foc al hivern y prenent la fresca al istiu elevavan sas pregarías á Deu saludant tots los dias á la Verge ab lo Sant Rosari, poéticas costums que l' orador volgué recordar, pero que tingué de tocar á grans gambadas per que, ¿com podia entretenirse en pintar un quadro dels mes sublimes de la vida de familia d' una regió, tenint que traduhir los termes usals de la terra que son los únichs reals qu' arriban al cor, en un idioma estrany?

Que 's desenganyin los predicadors, á cada regió se l' hi á de parlar ab son propi llenguatge que aixís ho te disposat Deu y per lo tant á Catalunya deu predicarse en catalá si se vol lograr la salvació de las ánimas, lo principal y únich objecte de la predicació, del contrari sucsuhirá lo que ab tan acert deya lo Il·lm. Arquebisbe de Tarragona "vosaltres prediqueu en castellá y lo poble se condemna en catalá".

Jo crech que lo il·lustrat regent d' aquesta parroquia, qu' es persona de molt clar criteri, no aprova que los sermons se fassin en castellá puig qu' ell sempre los fá en catalá d' una manera práctica, eloqüentíssima y me sembla que estimant com estima á los feligresos essent de tots ells estimat ab folia, quant se fugi cárrech de lo disgust ab que s' escoltan en aquest poble las prédicas en llengua castellana procurará impedir lo predicar en aquest temple tal llenguatge, trayent aixís una anomalia ridícula que 's un horró en mitx d' un quadro tan sublim com son los divins oficis celebrats cada festa en tan magnífich temple.

Pera acabar aquesta correspondencia resenjaré com s' ha completat en aquest poble la festa de Tots Sants; á las dos de la tarde sortiren d' aquesta iglesia parroquial las associacions Reparadora, Fillas de Maria, Cortessanas, Doloras, etc., ab los magnífichs pendons propis d' una Capital per sa riquesa y bon gust, y los col·legis públichs y privats, formant un conjunt d' unas 150 donas y uns 50 homens dirigintse en peregrinació al vechí poble de Sant Feliu del Recó, qual Rector ab creu alta y acompanyat de los feligresos sortí á rebrels.

Durant lo camí se resá lo Sant Rosari conforme los desitjos del papa Lleó XIII. y segons tinch entes fora de la població lo alternaren ab l' himne de fé "Firme la voz", qual himne no 'm sembla gaire apropiat en una població eminenment católica com aquesta.

Y deixant la crónica religiosa puig me sembla que ja n' he parlat prou, parlaré una mica de panallets y Tenorio que es lo distintiu de la festa de Tots Sants. De panallets crech que se n' han menjats bastans pero en lloch del Tenorio, la companyia d' aficionats d' aquest poble han posat en escena aquesta nit, lo drama *Lanuza ó el Justicia de Aragon* molt ben interpretat per dita companyia dirigida per don Joseph Sallent, qui á demes digué ab tot lo sentiment que 's requereix lo monólech dramátich de don Lleó Fontova *L' últim grahó*, terminant la funció ab la pessa; *Mala nit!* essen correspostos los esforços de la companyia ab un plé complet com may s' hagi vist, y ab llarchs y nutrits aplaudiments.

Prou per avuy y fins una altre ocasió se despedeix de V. senyor Director, son affm.
S. S.

Lo Corresponsal.

FOL·LIA

EN L' ÀLBUM D' UN REGIONALISTA GALLEGO.

Dia que la gent de Galicia
es qui sent mes anyoransa,
que hi han gallegos que 's moren
d' anyorar la Mare-Pàtria.

Bons gallegos de Galicia,
l' anyoransa 'ns fa germans:
d' anyorar á Catalunya
nos morim molts catalans.

JOAQUIM RIERA y BERTRAN.

Ab motiu de la creació en Bilbao per la Diputació Provincial de Vizcaya d' una càtedra de llengua éuskara, lo qual ja notificarem oportunament als nostres llegidors, nostre estimat colega *La Renaixensa* ha publicat la següent excitació á las Diputacions catalanas pera que imitin tan patriòtica decisió. Diu aixís lo referit diari barceloní:

«Moltas vegadas nos hem ocupat de la conveniència de fomentar á Catalunya la ensenyansa de la llengua catalana, que parlada en lo primpiciat tan solzament per dos milions de personas, contant per lo més baix, es sols coneguda gramáticalment, tot lo més per alguns centenars d' aficionats als estudis filològichs, y ensemps entussiasistas de tot lo que constituheix un caràcter, un fonament de la pàtria catalana. La extranyesa de que avuy encara, no moltas pero encara massas, personas que volen passar per ilustradas, y moltas d' ellas essentho verdaderament, no sápigán escriurer en la llengua que sempre parlan: la vergonya que causa als que de veras estiman á Catalunya, lo veure com lo nostre poble, al possehir sols los primers rudiments de la instrucció, sab llegir y escriure en llengua forastera, y 's veu en trevalls improbos pera ferho en la seva llengua propia: la importancia gran que á Catalunya dona, sa esplendent literatura, objecte d' estudi de famosíssims sabis europeus, que la obliga á no enterrar sa llengua, precisament quan al extranger se comensa á conéixerla y á admirarla: apart de la importancia capital que al idioma donguém nosaltres com element polítich, nos ha mogut moltas vegadas á demanar á las Diputacions provincials de Catalunya la creació de càtedras en que s' hi ensenyi la llengua catalana.

Desgraciadament, las Diputacions provincials distan molt de ser lo que tindrian de ser. Ab imparcialitat, ab desapassionament, hem reconegut moltas voltas, respecte á la Diputació provincial de Barcelona, que no participa tant de la influencia de la política com en general, las Corporacions municipals, y sens dupte, com conseqüència d' aixó, com corporació purament administrativa, no 's pot negar que la Diputació de

Barcelona es de lo millor que hi ha á Espanya, notantse molt sobre tot, al compararla ab altrás Corporacions, de que se'n contan cosas que esgarrifan, al mateix temps que avergonyeixen. Pero fins aixís hi ha que tenir en compte que las demás Diputacions provincials catalanas, al menos algunas d' ellas, no son de molt com la nostra: que la de Barcelona mateix sembla que hagi comensat un período de certa decadencia: y que fins prescindint d' aixó, potser per lo artificial de son origen y constitució, no brillan en ella los entusiasmes patriòtics quan se tracta de defensar á la única, á la verdadera pàtria, Catalunya. Sens dupte influheix molt en aixó lo ser los polítichs los enemichs de Catalunya: y ser obra de la política la existencia y la formació de las quatre Diputacions del Principat.

A aixó atribuhim nosaltres la resistencia de la Diputació de Barcelona á crear una cátedra de Dret civil catalá en la Universitat de Barcelona, com s' ha arribat á proposar en lo sí de la mateixa Diputació, y de llengua catalana y d' Historia de Catalunya, com en repetidas ocasions s' ha demanat.

Avuy tenen las Diputacions de Catalunya un bonich exemple que imitar: la Diputació provincial de Biscaya acaba de crear una cátedra de llengua éuskara á Bilbao. Los diputats biscaïns no han tingut por de semblar separatistas pera afavorir la ensenyansa de la seva llengua nacional: no han tingut por d' enemistarse ab los senyors de Madrid per no admetre la existencia única, absorbent, de la llengua castellana en lo territori espanyol. ¿Per qué han de ser menos patriotas los individuos de las quatre Diputacions provincials de Catalunya? ¿Per qué no han d' imitar la nobilíssima conducta de la Diputació de Biscaya? ¿Trigará molt temps encara á aixecarse en los salons de sessions d' alguna de las Corporacions provincials de Catalunya una veu enérgica, vibrant de patriotisme, que proclami la necessitat de la ensenyansa de la llengua catalana?

NOVAS

Ja ha passat per Catalunya, com un mal vent, lo senyor Sagasta.

Ja ha passat ell, y ab ell han passat també las moxigangas que en son obsequi han fet un núcleo de gent composta de ventrells agraïts, de bocas famolencas, de testas vanitosas y d' uns quants infelissos carregats de preocupacions sobre la hidalguia y la cortesía que deuen guardarse ab los personatges de farándola, encara que sols tingan per mérits la audacia, la astucia, la inconseqüencia y 'l dó del desacert pera administrar los intereses del pays.

Y ab lo senyor Sagasta, ha passat també la trista feyna d' uns quants servidors seus, tips ja d' anar fent visitas y reverencias á dret y á tort pera aunarli voluntats al seu *gefe polítich*, en qui no creuen gens, per qui no senten res, á qui no admiran poch ni gayre, á no ser per sa colossal barra que ha arribat á convertir *del inventor de la célebre partida de la porra* en un fals ídol del *pueblo liberal*.

Y ab lo senyor Sagasta, ha passat també la *formalitat*... de la gent sense criteri que reconeixen á boca plena y á tothora que en Sagasta ha fet molt mal á Catalunya, y en cambi s' han inclinat á son pas, han volgut honrar-se ab sa paraula, han aixordat ab aplausos sas aurellas, y fins han donat diners de sa butxaca pera pagar sos lloers y embolcallarlo d' encens com si fos un sér extraordinari dels més enlayrats en la escala social del saber ó del heroisme.

Tot aixó ha passat, tot, menos la nostra sorpresa.

Aquesta encara dura, aquesta trigarém á véuerla passar; tant nos ha impressionat

eix repulsiu Carnestoltes, en lo qual hi hem vist á personas que semblan alguna cosa disfressarse ab inverossímils coloraynas d'entusiasme, deixant la dignitat de la terra catalana als peus del cotxe que arrastraren los extranyos y deixaren arrastrar los propis 'l dia de la arribada del senyor Sagasta á Barcelona.

Y la producció nacional atropellada al jas.

¡Quin asco!

Com estava anunciat lo passat dimecres arribá de Tarrassa á aquesta ciutat á las dugas de la tarde lo gefe del partit lliberal senyor Sagasta, acompanyat d'alguns ex-ministres y altres prohoms del partit lliberal de Barcelona, al objecte, segons se deya, d'estudiar las necessitats de nostra industria.

L'esperavan en la estació alguns individuos del comité lliberal d'aquesta ciutat y alguns grupos bastant numerosos, sobre tot de donas, á causa de no haver engegat los vapors de la vora de la estació, no sabem per quina causa, fins després de la arribada del senyor Sagasta.

Seguidament passá la comitiva, á peu, fins á casa 'l distingit fabricant don Mateu Brujas, acompanyat d'uns quants músichs, que semblava tocavan l'himne de Riego.

D'allí, marxaren més tart, en tartanas tiradas per cavalls, á visitar las conegudas fábricas dels senyors Corominas, Salas y C.^a, y Cuadras, Feliu y C.^a, ahont degueren estudiar, si be molt precipitadament, la industria de la terra.

Més tart visitaren la Casa de Caritat y Casas Consistorials, deixant á la primera lo senyor Sagasta alguna quantitat en recort de sa visita.

A las cinch entraren en lo Círculo Sabadellés ahont estava preparat lo *lunch* servit magníficament per don Francisco Romeu y don Manel Forasté á quin local hi acudí bastanta concurrència, atreta per la curiositat de sentir al senyor Sagasta y disfrutar al mateix temps del bon serviment avans esmentat.

Acabat lo *lunch* brindá lo senyor Voltá y Vivé per lo Rey, la Reyna Regent, lo senyor Sagasta y pel partit lliberal, aixecantse després lo senyor Sagasta pera dir quatre paraulas d'agrahiment, si be tocá més la qüestió política y d'eleccions sobre tot, que no la part industrial que es lo que aquí més convenia.

¡Y aixó que no vingué com á gefe polítich segons anticipadament se deya!

Acabada la festa del Círculo, se dirigí la comitiva á la estació desde ahont se despedí á Sagasta y demés prohoms liberals, que 's dirigiren cap á Barcelona.

En resúm; no hi hagueren vivas, ni aclamacions extemporáneas, ni arrossegament de cotxes, per lo qual nos en felicitém, felicitant també á nostra estimada ciutat, per son noble y patriótic comportament.

Hem rebut la visita del apreciable colega local *El Criterio Sabadellés*.

Aceptém gustosos 'l cambi.

Publiquém avuy en lo lloch corresponent una carta de nostre corresponsal de la vehina població de Sant Esteve de Castellar, que l'exés d'original d'oportunitat nos ho privá de ferho 'l passat diumenge.

Sabém per conducto autorisat que 'l *Centre Catalá de Sabadell* ha enviat una atent comunicació als senyors don Joan Sallarés y Plá y don Joseph A. Planas Borrell felicitantlos per sa brillant campanya en sentit proteccionista ab motiu de las sessions celebradas fá pochos dias per la Junta Aranzelaria; aghint dit Centre lo trió de tan incansables camions de la industria nacional per esser ab dos antichs socis de dita associació, á la qual honran ab sa reconegut patriotisme y desinterés envers los sagrats interessos de nostra estimada Patria.

Per assumptos imprevistos de la Junta Central del Cens lo gefe del partit lliberal tan vitorejat (sic) aquestos dias, ha tingut de suspendre las visitas á las poblacions industrials que pera enterarse de las necessitats de la industria havia projectat, y dirigirse á passos de gegant cap á Madrid ahont lo crida la circumstancia de ser *hombre político*.

Ja ho veuen; la política està per sobre de totes las necessitats de la agricultura, industria, comers, etc., etc. La qüestió es guanyar las eleccions, lo demés pera Sagasta y 'ls seus subordinats correligionaris es cosa de poquíssima importancia.

Lo passat dijous en la iglesia de la Puríssima Concepció se celebrá un solemne funeral que las Fillas de María dedicaren en sufragi de l' ànima de la que fou sa digna presidenta senyoreta Josepha Turull y Sallarés. (A. C. S.)

Llegim en un diari independent de Barcelona, y ho reproduhim sense comentaris:

"Circula ab insistencia lo rumor de que á la casa d' un conegut banquer de nostra ciutat hi acudeixen aquets dias sense cansarse numerosos individuos de la classe jornalera sollicitant los honoraris que 'ls hi pertocan per haver contribuít á fabricar certa ovació. Nosaltres no hem pogut comprovar quan sia reflexo de la veritat lo rumor esmentat, mes sembla que alguna cosa hi ha de cert.

Aquest tractantse de política es lo pais clàssich de la comedia d' enredo, y de la mateixa manera s' hi prepara un apoteosis que s' hi falsejan unas eleccions.

Per lo tant es de creure que, si la empresa que doná al públich l' espectacle del altre dia no es una empresa quebrada, pagarà religiosament als comparsas que hi prengueren part.

Tenim noticias de que molt aviat obrirá sas portas al públich lo Teatro Parreño d' aquesta ciutat, actuanthi la companyia d' aficionats de las temporadas anteriores, aumentada ab varis aficionats del Ateneo Sabadellés.

Avuy se celebra en la vehina Tarrassa la tradicional fira d' hivern.

Don Antoni Orobitg ha trasladat son magatzém d' ebanisteria del carrer de la Salut á la Rambla, n.º 62.

Diu un periodich de la Capital, qu' 'l senyor Sagasta ha reconegut com á *gefe indiscutible* del partit liberal de la Provincia de Barcelona á don Eduart Maluquer de Tirrell.

Menos mal, 's veu que 'l senyor Sagasta es home que sab' agrahir, recompensar y deixar contents y... enganyats als seus feligresos.

Lo dia 30 del mes pròxim passat morí en Sant Sadurní de Noya don Pere Mir y Capella, gelós Administrador de nostre estimat colega *La Comarca del Noya* y germà del conegut agricultor del Panadés don March Mir.

També ha passat á millor vida en dita població donya Maria Rovira y Grau, mare política del nostre il·lustrat company l' ex-president del *Centre Catalá*, don Rafel Mir.

A las respectivas familias d' abdós difunts las hi enviém la expressió del nostre sentiment.

Llegim en lo *Butlletí de la Biblioteca-Museo-Balaguer*:

"Una distingida persona, que no desitja ésser coneguda y qual acte no vol que s' elogihi, ha entregat á nostre fundador la cantitat de 5.000 pessetas, pera que 's destinés exclusivament al engrandiment de nostre Museo.

La Directiva d' aquest Institut, agrahida profundament á la generosa ofrena del anònim donant, s' ocupa ab preferencia en l' estudi d' un plan d' ensanche del edifici, pera poder dintre poch donar compliment á la voluntat de qui tant interés mostra per la *Fundació Balaguer*."

En lo mateix número s' hi veuen en la primera página alguns autògrafs de personas distingidas, los quals figuran en l' àlbum de visitants.

Y reparteix ademés en una fulla apart quatre preciosos grabats alusius á la inauguració del monument al poeta catalá Cabanyes, y son: la seua estàtua, la casa payral del mateix, la masia ahont morí (prop de Vilanova), y l' quarto y llit mortuori.

Lo dijous passat feu sa solemne professió en lo Monastir de Pedralbes, la que 'ls aficionats a las lletres catalanas han conegut ab lo nom de Mercé Anzizu, y que ara 's diu Sor Eulària.

D' ella n' ha dit lo següent 'l Rnt. Canonge Collell, qual autoritat literaria no s' ha d' esmentar:

"Sense fer disfavor á cap de les gentils senyores que embellexen ab ses virtuts y ab sos versos lo modern Parnás de Catalunya, podem afirmar que desde que sorprenguerem los primers arpegis de la Merceneta Anzizu, augurárem que la poetisa que 'ns exia havia de ser una genialitat en lo camp de la literatura patria. Molts de nostres lectors recordarán los accents virils que sortiren de sa ploma, més ben dit, de son cor fervorosament catalá, ab ocasió de posarse la primera pedra de la desdixadíssima fatxada de la Seu de Barcelona, y quan vingué l' insult del article 15 del Códich Civil; pero ningú coneixia encara ab les mostres que hem dat en est Setmanari, tota la forsa poética de la piadosa noya que no faltava ni un sol dia á las Quaranta Horas, y s' estava estones llarguissimes arrambadeta al peu de la cripta de la Màrtir Barcelonina, qual nom ha pres al vestir lo sant hábit franciscá en lo Real Monastir de Pedralbes."

Apadrinaren en sa professió á la jove monja un oncle seu y una filla del acaudalat industrial catalanista don Eusebi Güell y Bacigalupi.

Desitjém que la senyoreta Anzizu en son estat de reclusió per la fé no s' olvidi del tot de la Patria, á la qual tan inspiradas estrofas li porta dedicadas.

Tením noticias d' origen autorisat, comunicantnos que per un districte del Ampurdá 's presenta candidat regionalista á la Diputació á Corts, lo distingit advocat y conegut escriptor don Joseph Pella y Forgas, qual nom es bona garantia pera la defensa dels interessos catalans á Madrid.

Permeti 'l senyor Pella que 'l felicitem de tot cor per sa lloable iniciativa de plantejar devant dels comicis lo problema catalanista, presentantse ell en persona á demandar la opinió del poble sobre 'l mateix. ¡Deu l' ajudi en son noble intent!

Nosaltres solzament sentim no poderli oferir desde aquí al senyor Pella nostre desvalgut apoyu, pero si en algo podem servir al bon éxit de sas gestions, conti ab LO CATALANISTA en tot y pera tot lo que siga propaganda de la causa regional.

Y lo que deixém dit, contis que va endressat també á tots los candidats regionalistas que 's presentin ab tan bons antecedents de probitat y conseqüència patrióticas com lo senyor Pella y Forgas.

S' ha fundat en lo barri de la Sagrera de Sant Martí de Provensals, una societat que ab lo títol de *Foment Regional*, se proposa á la vegada que ilustrar, contribuir á la defensa y desenrotlllo dels interessos morals y materials de la regió catalana. La Junta Directiva ha quedat constituïda de la següent manera: President, don Martí Molins.—Vice-president, don Antoni Fornas.—Secretari, don Marcell Badia.—Vice-secretari, don Narcís Fuster.—Tresorer, don Joseph Tort.—Comptador, don Pere Dachs.—Bibliotecari, don Joseph Guerra.—Vocals, don Climent Vives, don Miquel Carbonell, don Joseph Padern y don Pere Garralaba.

Per si encara no estés prou avisat lo públich sobre lo que ve á ser la tan anunciada *Loteria d' Hamburgo*, de qual ilegalitat se 'n doná compte ja temps enrera, reproduhim las següents ratllas de *La Gaceta Española*:

Ja 'ns fa repugnancia tractá de la *Loteria de Hamburgo* y de sos directors los aprofitats bankers Valentin C.^a. Estafant al públich han vingut desde fa vários anys aquestos senyors, y estafant al públich continuan encara sense que ningú á Espanya 'ls molesti en sa noble tasca. La policia de Hamburgo ya s' ha entés ab ells fa dos mesos proximament y desde allavors nosaltres hem cridat la atenció de las Autoritats espanyolas primer, y de la premsa y públich després, havent conseguit en part lo que 'ns proposavam: anular eixa quadrilla de lladres que desde Hamburgo prepara sos timos enviant als periódichs d' Espanya rimbombants y aparatosos anuncis que ademes de resultar mesquinament pagats,

fan al periòdich que 'ls inserta cómplice de robo y encubridor d' estafa. No comprenem com certs y determinats periòdichs *ó lo que sian*, se prestan á cometre indignitats de aquesta mena y lo que es mes grave encara, embaucan á sos llegidors presentantlos hi 'l timo en forma de reclám concebut en tal forma *Gran loteria de dinero* y á continuació molts mils de premis y molt desvergonyiment y molta farsa.

A dita premsa la hem de presentar y la presentem á la vergonya pública y la consideració del altra premsa honrada y digna; advertint que allí ahont se llegeix un reclám de la *Loteria de Hamburgo* ó un anunci del reputat banquer Valentín y C.^a, allí estarà de manifest lo periòdich cómplice del timo.

Nos abstenim avuy per decoro propi y per respecte á la professió que exercim, d' enumerar los periòdichs anunciadors del timo en qüestió, pero si ells continuan donantli al públich *Loteria á todo pasto*, 'ns veurém en la trista necessitat de ferho ab los caràcters de lletra mes grossos que tingem á mà.

Despres d' aixó sentim una verdadera satisfacció en fer constar que no havent sentit may prou confiança en dita *Loteria* pera 'l nostre us particular, sempre 'ns havem resistit á publicar son anunci, cumplint aquell precepte evangèlich de no desitjar pera 'l pròxim lo que no desitjis pera tu mateix.

Segons noticias que semblan de bona font, probablement aviat, pot ser á principis d' any nou, tornarà á sortir á llum la *Revista Catalana*. No 'ns cal dir quant celebrariam que la noticia 's confirmés, apareixent de nou aquella important publicació, entre altres coses per lo bon estat de salut que suposaria en son il·lustrat director, mossen Jaume Col·lell, que la hagué de suspendre per privarli una malaltia pertinàs de dedicarse absolutament á cap feyna literaria. Esperém, donchs, confiadament poguer donar compte aviat á nostres lectors de la aparició d' aquella revista.

Lo conegut escriptor don Joseph Roca y Roca está acabant, pera la companyia catalana del Teatre Noyetats de Barcelona, un drama que 's titula *L' Enemich Invisible*.

Ab lo títul *Gendra y sogra* ha sigut entregada á la Empresa del Teatre Romea de Barcelona una nova comedia en 3 actes.

També han sigut entregadas las produccions *L' Esclau*, *La Tronada* y *La Llar ó las manias de la Laya*.

"S' está ensajant en lo Teatro Principal de Tarragona pera posar en escena á la major brevetat, la celebrada comedia del conegut escriptor (fill de dita ciutat), don Joseph Pin y Soler, titulada *Sogra y Nora*, recentment estrenada ab notable éxit en Barcelona.

Sebém que la empresa te 'l pròposit de presentar dita obra ab tot esmero y propietat

L' orfeó barcelonés de que parlavam temps enrera pot donarse ja per constituït. Y essent molts las senyoretas que desitjavan formarne part, se n' ha creat unaltre exclusivament composta per ellas.

No duptém que un y altre correspondrán als desitjos de son organisador lo Mestre Ródoreda.

Hem rebut lo número 10 de *L' Avens* corresponent al mes d' Octubre, contenint un escullit *Sumari*.